

Hauge School of Management: Hvorfor en økonomiutdannelse basert på arven etter Hans Nielsen Hauge?

Cathrine Borgen

Høyskolelektor ved NLA Høgskolen Staffeldtsgate

cathrine.borgen@nla.no

Stephen Reid

Høyskolelektor ved NLA Høgskolen Staffeldtsgate

stephen.reid@nla.no

Magne Supphellen

Professor ved Norges Handelshøyskole og NLA Høgskolen Staffeldtsgate

magne.supphellen@nhh.no

I august 2013 begynner første studentkull på Hauge School of Management (HSM) ved NLA Høgskolen Staffeldtsgate i Oslo. HSM er den første høgskoleutdanningen innen økonomi og administrasjon i Norge – og i Norden – med en eksplisitt kristen verdiforankring, inspirert av arven etter Hans Nielsen Hauge. Her skal vi kort beskrive innholdet i programmet, hva som særpreger det og deretter gjøre rede for motivasjonen bak etableringen.

Programmets særpreg

Utdannelsen tilbys i regi av NLA Høgskolen Staffeldtsgate og er et treårig bachelorprogram i økonomi, administrasjon og ledelse. Studiet kvalifiserer for videre studier på masternivå. Programmet skal utdanne økonomer og gründere som er rotfestet i haugianske verdier som flid, driftighet, ærlighet og sosialt ansvar.¹

I faget ”Identitet og danning” utfordres studentene helt fra starten av studiet til å klargjøre hvilke målsettinger de har for arbeidslivet og hvilke verdier de vil etterleve. I denne sammenheng får de en inn-

føring i det kristne menneskesynet og kristen etikk. For å motivere og inspirere studentene, deltar gründere og bedriftsledere som bygger på dette verdigrunnlaget i undervisningen. Spørsmål knyttet til verdier, holdninger og etiske dilemma integreres forøvrig i alle fag i programmet, særlig i ledelsesfagene. Studiet skal både hjelpe studentene til definere en høyere hensikt for sine økonomiske aktiviteter og utruste dem til å takle de krevende etiske dilemmaene som arbeids- og næringslivet byr på. For å legge til rette for reell karakterutvikling, *knyttes hver student til en mentor* som følger studenten gjennom hele studiet. Mentorene skal ha erfaring fra næringslivet, sterkt forankring i verdigrunnlaget og bønneansvar for sine studenter.

Det andre særpreget ved programmet er *fokuset på innovasjon og entreprenørskap*. Spesielt vil studentene få *mer training i praktisk innovasjon og nyskaping* enn de fleste andre utdanningsprogrammer i Norge. I denne sammenheng vil vi også inkludere innovasjon og nyskaping i

frivillige organisasjoner og i bistandsarbeid. Målet er å utdanne kandidater som er faglig dyktige, har evne til nyskaping og motiveres av de haugianske verdiene.

Bakgrunn og motivasjon

NLA Høgskolen har som formål ”å fremme kristen oppdragelse, undervisning og tenkning i hjem, kirke, skole, barnehage og på andre strategiske samfunnsområder”.² Det har vært naturlig å fokusere på hjem, skole og barnehage i første kapittel av skolens historie fordi dette er sentrale arenaer for karakterutvikling hvor kristne verdier og institusjoner tradisjonelt har spilt en viktig rolle. For å utvikle skolen videre og styrke innflytelsen ytterligere, vil det i neste fase være nødvendig å vurdere hvilke ”andre strategiske samfunnsområder” en skal gå inn på, samtidig som etablerte utdanningsprogrammer videreutvikles. I første omgang har altså skolen valgt å satse på økonomisk-administrativ utdannelse. Det er gode grunner for denne satsingen.

For det første er økonomien og næringslivet en fremtredende arena i det moderne samfunnet. Velferdsstaten er avhengig av en velfungerende økonomi, og politikere, myndigheter og medier er grunnleggende opptatt av økonomiske forhold. Utdanningsprogrammer innen økonomi og administrasjon er svært populære og etterspørselen etter studieplasser er stigende. En utdanningsinstitusjon som skiller seg positivt ut på denne arenaen, vil bli lagt merke til. Potensialet for innflytelse er stort.

For det andre er aktørene på denne arenaen modne for nye og alternative perspektiver på hvordan økonomiske virksomheter bør drives. Mange land har problemer med stor arbeidsledighet, i Norge sliter vi med høyt sykefravær. Korruption, grådighet og negative miljøeffekter skaper

alvorlige problemer i alle økonomier. Gjeldende teorier og praksiser er derfor under luppen. Dette gir rom for, og skaper interesse for, en skole som HSM.

For det tredje har vi i HSM utviklet et tydelig og relevant alternativ. I økonomifagene har det vært vanlig å ta utgangspunkt i at hovedmotivasjonen bak økonomiske beslutninger er maksimering av egeninteressen. Nyere forskning viser at denne forutsetningen ofte ikke holder og at andre typer motivasjon kan være like viktige eller viktigere enn egeninteressen, for eksempel ønsket om å ta gode etiske beslutninger, behovet for å bety noe for andre, eller behovet for mening eller en høyere hensikt i arbeidet. Det er en gryende erkjennelse av at fremtidens økonomer trenger et annet menneskesyn enn det som ligger til grunn for klassisk økonomisk teori. HSM er et svar på dette behovet.

For det fjerde er det et behov for mer innovasjon og større profesjonalitet på ledelse og administrasjon i frivillig sektor og i bistandsarbeid. HSM vil kunne bli en viktig leverandør av økonomer som både har hjerte for slike virksomheter og kompetanse til å utvikle dem videre.

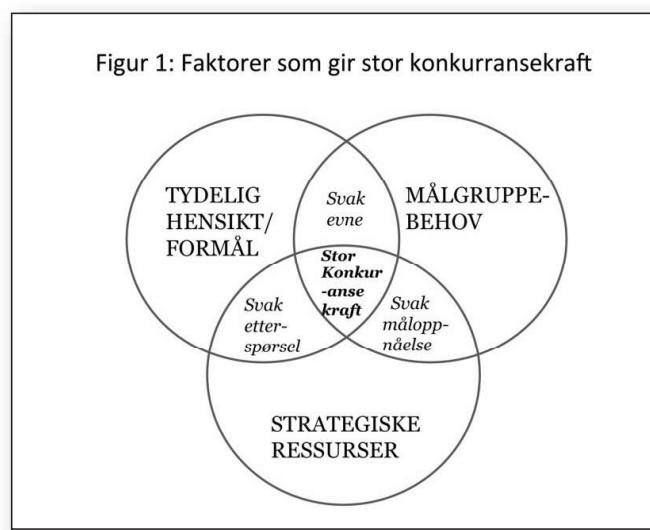
Et femte og siste moment handler om ressurser. NLA Høgskolen har tilgang på ressurser som er avgjørende for å lykkes med en skole som HSM. Skolen har nære relasjoner til en rekke gründere og bedriftsledere som identifiserer seg med skolens verdibasis. På lærersiden har vi rekruttert flere av de fremste fagfolkene på økonomi, administrasjon og karakterutvikling i landet, som alle har sans for skolens formål og verdigrunnlag. Dette er en unik ressurs for skolen. Ikke minst har vi også en viktig ressurs i arven etter gründeren og lekpredikanten Hans Nielsen Hauge (1771-1824). Hans tenkning og praksis er en verdifull kilde til innsikt og inspirasjon.

sjon om hvordan kristen etikk kan motiverer og prege økonomisk aktivitet. Spesielt har vi mye å lære av hans syn og praktiske forbilde på områdene forvalteransvar, ledelsesetikk, arbeidsmoral og entreprenørskap.³ Kallsorienteringen var sterkt hos Hauge, også på det økonomiske området. Evner og talenter til å drive forretningsvirksomhet var gitt av Gud og skulle forvaltes til beste for medmennesket og til Gud ære. Arbeidet var et hellig kall.⁴ Nyere forskning viser at denne kallsorienteringen har en rekke positive effekter, både for den som opplever kallet (mening og motivasjon) og for virksomhetene (større arbeidsinnsats, større utholdenhets, lavere sykefravær og høyere lønnsomhet).⁵ I Hauges brev til sine forretningsvenner får vi et bilde av hvordan virksomhetene ble drevet og hvilke verdier som preget dem. De samme verdiene vil være sentrale ved HSM.

Konklusjon

Tre faktorer er særlig viktige for et ny skole som HSM (eller hvilken som helst annen ny virksomhet) skal lykkes over tid, se Figur 1. Det er ikke nok å ivareta en eller to av disse faktorene. Alle tre må være på plass.

For det første må skolens spesielle formål og sær preg ivaretas over tid. Det hjelper lite om programmet tiltrekker seg mange søkeres dersom innholdet og de verdier og ferdigheter studentene tilegner seg ikke er i tråd med formålet. Samtidig må det tas hensyn til hvilke behov målgruppene har. Særpreget må omsettes i et programtilbud som dekker erkjente behov i målgruppene. Programmet vil ikke overleve uten søkeres. Sist, men ikke minst, må programmet forankres i strategiske ressurser. Skal skolen levere et særpreget tilbud av høy kvalitet over tid, er det nødvendig med tilgang til kritiske og knappe ressurser, for eksempel dyktige fagfolk, erfarte og verdibeviste gründere, finansielle ressurser, etc. Gjennomgangen over viser at HSM scorer høyt på alle de tre faktorene. Særpreget er tydelig, programmet vil dekke sentrale behov i målgruppene og vi har tilgang på viktige og knappe ressurser. Så skal vi arbeide systematisk med å ta vare på, og videreutvikle, HSM i tråd med dette strategiske perspektivet. Det et kall og en oppgave vi går til med glede og forventning.

Noter:

1. Se S. Ravnåsen, *Ånd og hand: Hans Nielsen Hauges etikk for ledelse og næringsliv* (Oslo: Luther Forlag, 2002).
2. §5 i vedtekten, se www.nla.no
3. For et overblikk, se Ravnaasen *Ånd og hand* og www.haugeinstitute.no
4. Dalgaard, B. & M. Supphellen, M., "Entrepreneurship in Norway's economic and religious nineteenth-century transformation", *Scandinavian Economic History Review*, 59, (2011), 48-66
5. Wrezniewski, A., McCauley, C., Rozin, P. & Schwartz, B. "Jobs, careers, and callings: People's relations to their work" *Journal of Research in Personality*, 31 (1997), 21-33; M. Supphellen, S. A. Haugland, O. Oklevik "Entrepreneurial orientation, self-efficacy, and religious attitudes in small third-world enterprises" in *Strategic Management Society*, Rome 2010.

Edith Schaeffer (1914 – 2013) *in memoriam*

Edith Schaeffer grundade 1955 tillsammans med sin man, Francis, det kristna studiecentrumet och gemenskapen, L'Abri Fellowship, i Schweiz. Theofilos är indirekt en av de många frukterna av deras arbete. Här följer några reflektioner av Stefan Gustavsson om Edith hämtat från hans blogg, Samtid och Sanning,

<http://www.stefangustavsson.se/?p=1697>

Få personer har haft så stort inflytande på mitt liv som Francis och Edith Schaeffer. Detta trots att jag aldrig mötte Francis (som dog 1984) och endast träffade Edith vid ett tillfälle; den stora konferensen "Kristen inför 90-talet" på Grand Hotel i Mölle. Men deras undervisning nådde mig i form av böcker och kassettband och deras liv speglades i de olika grenarna av L'Abri – det arbete de startade i Schweiz och som spreds till England, Holland ... och till Sverige. Det var alltså en indirekt relation – och ändå så betydelsefull.

Ediths många böcker, *L'Abri, Hidden Art, What is a Family?, Christianity is Jewish, Affliction, A Way of Seeing, Forever Music, A Life of Prayer*, gjorde stora avtryck. Hon förmade kallelsen att älska Gud och älska människor, på ett stor-slaget och samtidigt vardagligt sätt. Kreativitet och skönhet – eftersom vi är skapa-

de av en kreativ Gud som är skönhetens källa – var för Edith en viktig del av mänskligt liv, hur ofullkomligt och oansenligt livet än var. Tillsammans förmade Francis och Edith Schaeffer en helhets-syn, där intellektuell klarhet och ärlighet kombinerades med omsorg i mänskliga relationer, kraften i kreativt skapande och ett ständigt närvarande andligt liv. Den kristna tron som sanningen om universum, evangeliet som den goda nyheten som upprättar människan.

När jag nåddes av budet att Edith Schaeffer, 98 år gammal, avlidit i Debbie (hennes yngsta dotter) och Udo Middelmans hem i Schweiz, kände jag ett omedelbart behov av att återvända till hennes böcker och igen känna hennes trosvisshet och möta hennes omsorg om människan och se den kristna livssynen och den kristna tron få kött och blod. Hennes böcker andas kärlek till Skriften och är präglade av hennes egen dagliga närhet till Herren. Därför blev de också till så stor hjälp för många av oss. Hennes böcker fortsätter att vara till välsignelse och komma ut i nya upplagor.

För mig finns det många anledningar att tacka Gud för Edith Schaeffer och hennes livsgärning.